

REDACTIA

Arad, Str. Anlieh (Adam)

ABO MENTUL

Pertru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2,
an fl. 6; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pertru România și străinătăți:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înnoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Anlieh (Adam)

INSERȚIUNILE

de 1 și 2 săptămâni: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu
primem.

TRIBUNA POPORULUI

Pasivitate sau activitate?

IV.

Am văzut în articolul premergător, cum Românii, în mod intenționat, prin legi anume, prin violențe și corupțiuni au fost împinși, fără voia lor de-a se retrage tot mai mult de pe terenul luptei parlamentare, până când la 1887 s'au pomenit că nu mai au decât un singur reprezentant în parlamentul țării.

Am văzut, cum acest unic reprezentant a fost silit să caracterizeze situația de atunci: *Poporul român nu mai are loc în cadrul constituției ungare*

Știm mai departe, care a fost răspunsul dat de guvernul dlui Coloman Tisza la constatarea generalului Traian Doda: *l'a dat în judecată și l'a osândit la doi ani de temniță. Unicul reprezentant ce a mai rămas întreg poporului românesc, și care, în același timp, nu era un „agitator“ oare-care, ci un bătrân oștean, încărunit în merite pentru tron și patrie și care era stimat de toată lumea pentru înaltele sale virtuți cetățenești, — a fost sacrificat cu extremă brutalitate, pentru a constitui un exemplu, ca pușcăriia să așteaptă pe Românii, care vor mai îndrăzni să se afirme ca Români, să ceară drepturi naționale și reprezentanți naționali în legislațiunea țării.*

În același timp a început și goana selbatică contra ori-cărei manifestări de viață românească, și care, spre vecinica rușine a „liberalismului“ unguresc, a produs nenumăratele procese politice ce s'au făcut Românilor de atunci incoace.

Șeful guvernului, Coloman Tisza, se lauda în plin parlament, în aplauzele șovinistilor, cu marele succes, că a isbutit să scoată pe Români din parlament, și atât el, cât și succesorii lui își considerau de cea mai înaltă misiune scoaterea Românilor nu numai din parlament, dar' din toate sferele vieții publice.

În această situație, Conferința națională dela 20 Ianuarie 1892 s'a văzut redusă la trista necesitate de a vota în unanimitate următoarea hotărâre:

„Conferința constată, că poporul român, care la ultimele alegeri numai într'un singur cerc electoral s'a putut valida liber, este de fapt exclus din cadrul constituționalismului, atât prin legi electorale, cât și prin praxa constituțională la alegeri, și este condamnat la o pasivitate involuntară pe câmpul luptelor constituționale; ea decretază deci, față cu alegerile dietale iminente pasivitatea generală absolută a tuturor Românilor din țările Coroanei sf. Ștefan“.

De la 1892 incoace atitudinea partidului național român față cu alegerile parlamentare a rămas neschimbată aceeași. Adevărat că cu

prilegiul ultimelor alegeri, săvârșite sub guvernul baronului Desider Bánffy, atât în urma ucuzurilor de dizolvare a partidului național român și a comitetului său central, cât și în urma regretabilelor frecări, în care fruntașii luptei noastre naționale și-au mistuit de geaba puterile, nu s'a mai putut preciza din nou de totalitatea alegătorilor români, prin reprezentanți autorizați și în mod obligator pentru toți, prin nici o hotărâre formală, atitudinea față cu alegerile parlamentare.

Însă, deși hotărârea dela 1892 era valabilă numai pentru alegerile de atunci, deși hotărâre nouă nu s'a mai putut lua, faptul este, că și în 1897 Românii au rămas tot în pasivitate absolută și generală, n'au pus candidați și n'au votat, pentru-că situația care li-a impus pasivitatea, rămăsese și ea neschimbată.

Suntem va să zică și astăzi pasivi pe toată întinderea țărilor coroanei S-tului Ștefan. Dar, recapitulând constatările făcute în premergătoarele expunerii, constatăm încă odată că:

1. Pasivitatea noastră este involuntară, impusă de inșiși guvernele ungurești prin legi nedrepte și prin abus de putere.

2. Românii tot-deauna au fost de acord, că pasivitatea lor are să fie temporală, numai pentru timpul cât vor fi în ființă cauzele care au produs-o. Cu alte cuvinte, *Românii sunt pasivi unde și câtă vreme nu pot să fie activi, bine înțeles, fără jignirea intereselor și a dignității naționale. În consecință reprezentanții alegătorilor români nici odată nu s'au angajat la pasivitate decât pentru durata unui period electoral.*

3. Românii în principiu sunt activi, căci doresc în toată sinceritatea să poată lua parte la viața parlamentară a statului, au luat chiar parte când au putut, până când prin brutalitate și imoralitate au fost deposezați din ultimele cercuri electorale ce le mai rămăsese.

4. Nu a Românilor este dar vina că nu pot lua parte la alegerile parlamentare, ci a guvernelor și a politiciii de stat, care i-au adus în această situație, nedorită de ei.

Concluzia logică este, că din momentul ce această situație se va fi schimbat, Românii vor părăsi pasivitatea cu mai multă bucurie de cum au primit-o.

A.

„P.-LLOYD“ dela 22 c. scoate în iveală, într'un entrefilet, însemnătatea seriei de articole ce publicăm despre „Pasivitate sau activitate“, dând deocamdată un resumat scurt al articolului prim, fără însă a spune vr'un cuvânt de comentariu.

Și „Hazánk“ are o notiță cam de același cuprins.

PRESA ROMÂNĂ

DESPRE

BANCHETUL DELA ARAD.

„Universul“, din București, ziar independent de ori-ce partid, la care colaborează mai mulți distinși ziarisți, scrie un prim articol, în care zice:

Bătrânul Episcop Nicolae al Caransebeșului e unul din cei mai venerați ierarhi ai Bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria. Păstor vrednic, om înțelept și neclintit iubitor al neamului românesc; cuvântul său are multă trecere la toți Românii.

Se cuvine dar să ne dăm bine seama de înțelesul răspunsului pe care l'a dat la toaștul d-lui conte Tisza.

Ceea-ce reiese mai nelindoielnic, mai clar din cuvintele venerabilului Prelat e, că P. S. S. socotește naturală împăcarea Românilor cu Maghiarii, și impusă de împrejurări. Mai mult de cât atât, d sa, care în calitate de Episcop, e și consilier credincios al împăratului Rege Francisc-Iosif, crede că o asemenea împăcare ar face multă bucurie Monarhului Austro-Ungariei.

Din apropierea celor două neamuri, care de mai bine de o mie de ani susțin statul ungar, mult bine ar rezulta și acesta e singurul mijloc de a rezista potopului care de o potrivă amenință pe Maghiarii și pe Români.

Dar prin ce mijloace se poate ajunge la împăcarea celor 2 neamuri?

Episcopul Caransebeșului spune, că până acum Românii și Maghiarii n'au prea avut prilej să se înțelească, să se cunoască și să câștige încredere unul în altii.

Ar urma de aci, că pe viitor Românii și Maghiarii trebuie să se întâlnească; și cum nu poate fi vorba aci de cât de terenul politic, trebuie să conchidem, că părintele Popea e de părere, că Românii trebuie să intre în Parlamentul ungar.

În ce privește baza înțelegerii, Episcopul Caransebeșului o indică prin următoarele cuvinte din toaștul său:

„Așa e; dacă ne vom alia frățeste, pe bazele egalei îndreptățiri, noi Românii și Ungurii vom forma aci o țară, pe care nici poștile iadului nu o vor birui. *Suum cuique* (fie-cărui al său)! Nici odată noi nu am voit suprematizare, ci luptă dreaptă am purtat pentru drepturi ce ni se cuvin“.

Va să zică, Românii trebuie să se împace pe bazele egalei îndreptățiri. Egalitate în sarcini și datorii, egalitate și în drepturi.

În această formulă se cuprinde întreg miezul programului național al Românilor, fără de un singur lucru: Autonomia Transilvaniei.

Toate celelalte puncte ar fi satisfăcute prin aplicarea principiului egalei îndreptățiri.

Este dar o deosebire între ceea-ce propune contele Tisza și ceea-ce reclamă părintele Episcop al Caransebeșului.

Este loc, și mult loc de tocmeală. Se vor opri lucrurile aci, la această sumară enunțare a punctului de vedere maghiar și român?

Ferma noastră convingere e că nu.

Împrejurările sunt grele, împăcarea Românilor cu Maghiarii e o chestiune de primul ordin astăzi, chestiune care pretinde o grabnică soluțiune.

Suntem dar inclinați a crede, că între fruntașii Români și Maghiari vor urma negocierii.

Nimeni nu poate prevedea la ce rezultat se va ajunge.

Ori ce bun Român trebuie să dorească însă, ca chestiunea să se rezolve cu dreptate, spre cel mai mare bine și al Maghiarilor și al Românilor.

Revista externă.

Atentatul din Belgrad.

Din Petersburg se vestește, că în cercurile diplomatice de acolo a produs mare senzație un comunicat, cu aparențe oficiale, publicat în ziarul „Novoie Vremia“, o foaie, în care ministerul de externe și strecoară câte odată gândurile ori planurile, anume când publicarea lor în ziarul declarat ca organ al acestui ministeriu, „Journal de St. Pétersbourg“, ar bate prea la ochi. Comunicatul cu pricină glăsuște:

Ex-regele Milan a convocat Skupština la Niș, pentru-ca anarchiei ce domnește în Serbia și terorismului de acolo să-i dea un fel de colorit legal. Decât că nici această mai nouă comedie nu-și va avea efectul, precum nu și-a avut nici comedia cu atentatul. *În interesul păcii din Peninsula-Balcanică și al bunet înțelegerii între puterile interesate, este neapărat de lipsă, ca Milan să se depărteze din Serbia. După-cât știm, diplomația noastră (rusească) a și făcut la Viena pașii necesari în această privință, și încă cu succes.*

Ear din Belgrad se telegrafează:

Ministrul sârbesc dela București, Mica Georgevici, a fost rechemat. Servitorul de oficiu al acestuia s'a sinucis. Amândouă aceste cazuri se pretind că sunt o urmare a împregiurării, că atentatorul Knezevici a petrecut un timp oare-care și în București.

Dr. Milovan Milovanovici, fost ministru de justiție, care de present petrece în Viena, a fost pus sub acuză pentru articolul „Lovitură de stat de doi ani în Serbia“, publicat într'o foaie din Viena.

MARTURISIRI PREȚIOASE.

În numărul de Duminecă am reprodus din „Budap. Hírlop“ (de la 17 August), prețioasa mărturisire privitor la reuniunile maghiaristitoare, pe care o repetăm încă odată aci:

„Nu micșorăm activitatea celor de la „Emke“, „Femke“ „Országos szövetség“-urii, etc., dar — rîdeți de noi dacă voiți și priviți cele ce urmează ca *„fluxul sufletelor naive — mai mare lipsă avem de Lige morale“, care ar organiza puterea sufletescă a maghiarimii“.*

Ziarul, acum cam semi-guvernamental, explică apoi, că nu înțelege „Ligi cu statute, cu vr'un boier mare în frunte“, etc. ci, zice, „avem lipsă de reuniri nevăzute a spiritelor, la care ar fi membru fiecare Maghiar de treabă“. „al căror scop ar fi organizarea țării morale a maghiarimii“.

Continuând spune, că: „în sufletul Maghiarului stăpânește mândria, iubirea de independență și de domn. „Și ce s'a desvoltat în sufletul lui în ultimele decenii, în măsură nepomenită? Cășire după protecție, tărfre și călcuire dinaintea celor puternici, goană selbatică după posturi de dependență. Mîștriri au trebuit să scoată circulare, ca funcționarii

să nu îndrăznească a cere protecție, căci nu vor fi avansați nici atunci, dacă de altfel ar merita-o. Și, în ciuda acestor porunci, încet-ă oare puterea și popularitatea protecției? Nici cât negru sub unghie (Csöppet sem)...

„E de necrezut, câtă pustiire făptuește acest rău în sufletele Maghiarilor... Oamenii incapabili au ajuns la posturi, datorințelor cărora nu pot de loc corespunde. Și acest singur lucru este deja destul de mare rău, căci nu oamenii răi la fire, ci cei incapabili păgubesc în mod cel mai simțitor treburile publice... Atâtă protecție, ca la noi, e cu puțină numai în țări atacate moralicește, unde oamenilor nu le mai pasă de treburile publice. La noi niste oameni pe deplin necunoscuți își cer protecție, ear' nouă nu ne pasă, le scriem răsfațe de recomandare; întru atâtă ni s'a timpit susceptibilitatea morală. Dar și mai penibil înem acel efect al protecționismului, că el în ciuda lui, neprotecționat, omoară conștiința datoriei, voia bună de muncă și musturarea conștiinței...

„Și unde în Ungaria nu e incubată protecția?... Din toate părțile și păturile sociale es roiri-roiri de defraudanți... Ifosuri, înfumurare, cavalermism fals, lux: eată poftă după acestea a molipsit sufletul Maghiarului... Peste măsură de mulți dintre noi se îndestulesc cu aparențe, nu le place să muncească; conștiința le este moleșită; nu sunt de loc conștiți de datorința lor. Dispare în noi iubirea de independență, simțul pentru înțelepciune și drept, delicatețea moralei, scurt: întregitatea morală. În locul acestora însă ne tăvălim în noianul afacerilor de onoare, al tribunalelor de onoare, al onoarei perdue etc....

Indată a doua zi, 18 August, eacă, tot la loc de frunte ce scria aceeași foaie:

„In partea covârșitoare a țerilor Coroanei sf. Stefan, și astăzi încă judecătorul ne judecă pe baza legilor austriace, ba chiar instituțiunile burocrației austriace până astăzi încă există în țeară la noi. Principiile legislației de dări sunt în bună parte austriace; reforme radicale și transformatorice la noi încă și azi este numai pium desiderium... Codul civil, după o muncă pregătitoare de 30 ani, n'a ajuns încă nici la începutul redactării. Și în orașele mai mari ale țerii (Szolnok, Szabadka! R. „Tr. P.“) se găsește mil de cetățeni, cari, deși învățământul e obligator, nici când n'au văzut școala dinlăuntru. Higiena publică, în loc de a se îmbunătăși, se prăpdește, ori stagnază. Și totuși în fiecare zi ne plângem de numărul cel mic al maghiarimii...

„Ne având oameni cu capacități creatoare, în foarte multe cazuri ne facem

imitatorii vecinilor. Intr'adevăr ideal modest, sărăcăcios! Rușine mare ne va ajunge dacă și mai departe vom răbda ca lucrurile să meargă astfel... Aprecierea capacităților la noi a scăzut foarte; ear' națiunea, care a ajuns pe această cale, și taie însăși creanța, pe care e așezată...

„Centralizația cea nemăsurată omoară capacitățile, cari nu s'au putut valora în giurul puterii centrale“...

La ocazii date ne vom folosi de aceste mărturisiri prețioase; ear' cetitorilor noștri le recomandăm să le arete soviniștilor când li se prezintă ocazie a discuta cu ei.

Stările din Boemia.

Depeșile din Praga vestesc, că turburările în orașul Grasslitz și giur s'au repetat încă luni, 21 c., în măsură și mai mare de cât Sâmbătă și Duminecă seara. Poporațiunea excitată la un grad nepomenit până acum, toată ziua cutreiera străzile, cântând, sbierând și demonstrând mereu mai ales dinaintea oficiilor de stat. Patrute cu baionete înfipte se primblau prin oraș, imprăștiând lumea. Precum se constată acum, numărul răniților este mai mare decât se știa la început; până acum sunt 4 morți; 4 foarte grav răniți au trebuit duși la Karlsbad, în spital; ear' d'acel au venit la Grasslitz trei medici cu 2 călugărițe pentru căutarea răniților.

Șeful procuraturii supreme din Praga, consilierul de curte Merhaut el însuși, însoțit încă de un comisar al guvernătoriei boeme, s'a dus la fața locului pentru a cerceta întâmplările și stările. Din Karlsbad se anunță, că luni după amiază a trecut prin stațiune un tren special cu miliție și 42 gendarmi, mergând la Grasslitz; naintea lui au plecat acolo șeful administrației politice de stat din Karlsbad, medicul suprem cercual și medicul suprem (primarius) al spitatului.

Tot în Karlsbad, s'a ținut, luni seara, o întrunire a aderenților partidului german-național, cu care s'a încăerat poliția. Întrunirea a fost dizolvată.

Toate știrile prezintă situația foarte serioasă.

CUVÎNT

la situațiunea noastră culturală

CĂTRĂ

P. S. Sa dl Episcop IOSIF GOLDIȘ

și

CONSILIERII SEI.

Urmare și fine.

5. Impedimente.

Fericitul și de pie memorie bărbat Dr. George Popa, 'mî zicea odată: „Cum se poate, că preoții și învățătorii de mai nainte, de și cu mai puțină carte, au ținut puternică biserica străbunilor noștri, carea acum începe să se clătine în mâinile voaște?”

I-am răspuns apostolului zelos al neamului:

a. Educația religioasă.

Erau timpuri fericite acelea, când poporul s'a legat ca o stâncă de credința străbunilor, chiar și numai prin forma cultului nostru divin.

Preoții cu mai puțină carte în minte dar cu mai multă tărie a credinței și a conștiinței de chemare în inimă, erau la postul lor; în biserică predicând, în școală catechisând, în societate povățuind și dând adevărate învățături poporului.

Ce nobilă și sublimă este chemarea preotului! Unde preotul e conștiu de chemarea și marea răspundere ce o are înaintea lui D-zeu și a oamenilor, acolo este binecuvântarea lui D-zeu. Vezi școale frumoase bine organizate, vezi învățătorii când liniștit pragul școlii, vezi o tineră generație crescută în frica lui D-zeu, căci preotul și ține de cea mai sfântă datorie a catechisă tinerimei.

Și doamne, ce puternică influență exercită cuvântul preotului asupra micilor credincioși, cari ved un preot—îmbrăcat în reverenda sa—representând sfinții apostoli ai divinului Măntuitor.

Și dacă în acele timpuri fericite s'a impus ca o necesitate întărirea sentimentelor religioase ale tinerelor generații, cu atât mai virtos ni-se impune astăzi când stăm în fața demoralizatoarelor influințe ale societății de azi.

Se poate că biserica, prelații și preoțiimea noastră conștie să nu vadă cum socialismul, interconfesionalismul cearcă a șgului din temelie biserica străbunilor noștri?!

Lipsa creșterii religioase morale a tinerimei noastre este un impediment, este un rău care atacă însăși viața noastră!

Intristat era sufletul nostru până la moarte, când a trebuit să cetim cu ai nos

tri ochi dispozițiune dela ven. consistor, prin care într'un cas concret se absolvă preoțiimea de a catechisa.

Să nu înțelegă ven. consistor, că odată lăsat poporul nostru pradă influințelor actuale ale societății, cu o zi mai curând acest popor va fi pierdut pentru biserică și națiune!?

b. Divergențele.

Ne a stricat mult influințele externe, lovitură mortală ni-a dat înse numai divergențele; acestea ne-au demoralizat poporul, ne-au răpit puterile, liniștea și voia pentru toate cele bune și folositoare.

Ele se provoacă de comun de cătră cei nedemni, cari nu pot exista și merge la lumina zilei.

Ori nu ne ajung nouă luptele inegale cari avem să le purtăm din greu pentru existența noastră?

Autorităților noastre li-s'ar reduce încă cu 60% agendele oficioase, cât timp și câte puteri și capitale nu se sacrifică pentru neînțelegeri.

Cunosc casuri, când din lucruri cu totul neînsemnate s'au iscat neînțelegeri și cum?

Obvin între oameni mică ciocniri sub influența cărora oameni de comun fac arătăți, acuze, cari le regretă apoi încă a două zi.

La ven. consistor, — nu pentru-că oamenii nu ar cunoaște lumea, ci conduși de alte considerații, referenți — în loc de a nu pune temei pe atari acuze fără temei, de loc se ordonează cercetare, carea se conduce cu o celeritate și zel demn de o cauză mai bună.

Adevărată comedie se începe apoi în comune, unde acuzator și acuzat, avându-și fiecare ambiția sa, din un lucru bagatel, care prin o dojană făcută de un arhieru autoritativ, — încă la început, — se naște scandale, rana, abia cunoscută, se desvoaltă în mod îngrozitor și ostmod se periclitează cele mai mari interese.

Sărmana biserică arde în flăcările distrugătoare ale neînțelegerilor, ear' modestul-i învoare de venit, crunți cruceri adunați cu taxul, se consumă pe diurne de investigațiune, cari foarte puțin ar fi, să se pretindă a se anticipa de cătră acuzator, convingându-se apoi la suportarea lor culpabilul.

Adânc măhnit în sufletul nostru suntem, când ne cugetăm că aceste neînțelegeri, ivite mai ales între preoții și învățătorii noștri, câte perderi ni-au cauzat, câte cauze scumpe le-am pierdut, și câte puteri nu s'au stins...

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“.

NOROCUL D-LOR MULLER.

— Humoresc. —

(Urmare din Nrul 153.)

„Ei bine, ori-cum ar fi el, una stă: binefacerea, — binefacere așteaptă! În urma faptelor sale nobile mă simt foarte deobligat. Te rog deci, fă-ți cunoscut, că încă în decursul zilei acesteia, să competeze la postul de adjunct: încolo mă voi îngriji eu. Deocamdată însă te rog, nu face us de cele petrecute între noi. Dorința mea este, ca numai după-ce-și va fi ocupat postul să afle, cui are să-i mulțumească. Chiar nici el n'are să bată toaca, ci să-și înainteze frumos rugarea, ș'apoi — lăcat la gură. În — sfișit — D-zeu cu noi, d-le șef!“

Alfred a rămas frapat, când șeful gărei l'a provocat să competeze la postul de adjunct.

Nu mult după aceea a și primit decretul. — Cine era acum mai fericit decât el și Ema! Prin această avansare neaștep-

tată, ei se credeau deja, cu un pas mai aproape de ținta lor. — Și totuși, o neliniște grozavă îl cuprinsese; fel de fel de gânduri îl frământau mintea; și cu toate acestea nu-și putea da seamă, că cine poate fi acel binevoitor și cui are a-i mulțami? Mai primi și o scrisoare, prin care dl inspector suprem îl invită pe după prânz la el; — aceasta a pus virf la toate.

Cerule, bătrânul va fi aflat de dragostea noastră!

Acesta îi fu primul său gând, că-și altfel, „ce er și avé dl inspector cu mine!“

„Două oare mai târziu, Alfred se înfățișă dlui de Viesenberg.

„Mați chemat, d-le inspector?“

„D-Ta ești Alfred Müller?“ îi replică acela cam brusce.

„Da, dle inspector.“

„Cred, că veți ști“, zise dl de Viesenberg, fixând pe tinerul Alfred, — „pen'ra ce ești chemat la mine. Cât am înțeles, D-Ta te-ai furtat față de copila mea, într'un mod... Ei bine, ce tremuri ca o trestie! ori ai friguri?“

„O nu, d le inspector, din contră“...

„Așa dar istorisește-mi, cum s'a întâmplat!“

„Ah, d-le inspector, vâd că sunt culpabil!“

„Culpabil? Doamne păzește!“

„Sunt aproape doi ani — când la balul nostru, am făcut cunoștința Emei — o, pardon! — am voit să zic d-șoarei.“

„La draci, D-ta o cunoșteai mai de mult?“

„Cum am zis, d-le inspector, cunoștința noastră datează încă dela acel bal. D'atunci încoace ne întâlnim de două până în trei ori pe săptămână — când în parc, când pe promenadă — de sine se înțelege într'un mod — foarte nevinovat — Vă rog deci, d-le inspector, dați-mi voie a vă cere mâna d-șoarei.“

„La draci, frumoasă poveste! — Acum sunt în clar; toată treaba salvării a fost numai o comedie înscenată în mod viclean, spre a mă îndupleca — nu-i așa?“

„Scuzați, d-le inspector, dar d'o salvare nici idee n'am!“

„Ei bine, nu 'mi-ai mântuit copila de sub copitele acelor cai spăriați?“

„Din nefericire, n'am ajuns încă a mă pute numi salvatorul cuiva.“

„Și aceasta încă — ș'apoi nici nu e salvatorul Emei!“

Dl Viesenberg măhnit, sună după servitor și îi ordonă să invite pe d-na și pe d-șoara la sine.

„Aurelio“, zise dl de Viesenberg cătră soția lui, care tocmai intră în odaie — „acesta e dl, care 'ți-s'a recomandat de salvatorul copilei noastre?“

„Nici idee, acela a fost încă odată așa de corpulent ș'afară de aceea nici nu era așa de — drăguț!“

„Ema — e acesta dl, care 'ți-a salvat viața?“

„Ah, nu tătucule! Acesta e iubita mea Alf... dl Alfred Müller — am voit să zic.“

„O, scumpa mea Ema...“

„Taci din gură, dle! D-ta n'ai drept a-i zice fetei tu, și afară de aceea m'ai înșelat într'un mod infam!“

D-zeu știe, prin ce intrigă ai avansat de care post poate nici nu ești demn. Tu atât de infam ai căutat să te folosești de productul unui fapt nobil, pe care nu D-ta ci un altul l'a săvârșit, cu alte cuvinte D-ta nu ești Anton, ci Alfred Müller“.

(Va urma).

Pentru cari motive acești apostoli, cari au aceeași chemare de a lumina — aceeași soarte, aceleași interese comune, nu vor să înțeleagă, că dinșii sunt avisați unul la altul?

Jos cu ori-și-ce ambiții! Ambii au aceeași chemare, aceeași pozițiune, în consecință aceleași onoruri li-se cuvin!

Avem popor brav, dar' trebuie să nu uităm, că avem și exemplare decăzute, cari știu profita de minune de slăbiciunea factorilor nostri culturali; în asemenea casuri autoritatea noastră conștie să fie, nișuind a ține sus autoritatea preoțimii și a învățătorimii.

Binemeritat de neam și biserică va fi acel prelat, care va apuca cu mână tare cauza neînțelegerilor, încă în embrion!

Să purcedă însă din propria convingere și cu prudență, ca nu mai apoi, la îndemnul unor consilieri interesați, să sacrifice bărbății nevinovați; prin ce se va demoraliza și mai mult armata națională.

Preasfinția Voastră! Iubirea acestui popor, care v'a condus în triumf regal pe scaunul arhieresc, își reclamă partea sa; echoul veniuit.

Tindeți a vindeca ranele, a grijii pentru creșterea preoțimii și a învățătorimii, a organiza școalele cotidiene; a întemeia școale de repetițiune economice, pomării și bibliotecii corăspunzătoare; a grijii de mijloacele de învățământ și de dotația corăspunzătoare a preoțimii și învățătorimii, a o controla în activitatea ei, a aprecia nișuimțele celor zeloși, și în special a impune preoțimii catechisatiia și predicile edificatoare, chiar în propriul ei interes, spre a nu rămâne azi-mâne fără credincioși.

Fie, Preasfințite, ca prin o activitate spornică, prin un zel și o rară abnegație, proprie bărbăților mari ai națiunilor, să duceți la adevărat progres religios-moral, cultural și economic, poporul și biserica concrezută înțeleptei păstoriri a P. S. Voastre.

Fie, ca inima P. S. Voastre, să fie pururea caldă, cătră acea clasă jertnită națiunii, cătră învățătorimea noastră!

În firmă speranță, că așteptările noastre nu ne vor înșela, Vă urăm un întreit: „Întru mulți ani, stăpâne!”

Severin, 27 Iulie 1899.

Amicul culturii.

NOUTAȚI

Arad, 23 August n. 1899.

Primarul Aradului, dl Salacz, în urma hotărârii aduse de consiliul comunal, a răspuns printr-o scrisoare concepută în cuvinte foarte calde P. S. Sale episcopului I. Goldiș, la epistola, prin care P. S. Sa își anunțase intrarea sa în funcțiune.

Donațiunile Dnei Constanța de Dunca-Schiau. „Familiei” din Orade li-se scriu următoarele: Ca o întregire a interesantei notițe publicate despre donațiunile făcute de distinsa literată Constanța de Dunca-Schiau întru amintirea neuitatului său soț, Antoniu Schiau, unul dintre cei mai distinși și binemeritați Români pentru cauzele poporului nostru, și a repozatei sale fice Alma Merrit, vă rog a publica consemnarea tuturor obiectelor dăruite: 1. *Museului național din București:* un medalion, reprezentând pe Sfântul George, ucizând bălaurul. Bijuteria e din secolul al 16-lea, făcută în Transilvania, e de o mare valoare artistică. II. *Pinacotecei din București:* trei portrete, unul de artistul Grigorescu și două de Stăncescu

III. *Academiei române:* medalia de aur, ce a obținut dna Schiau la Paris în 1862 pentru scrieri literare și 28 autografe de mare interes. IV. *Ateneului român:* o canapea și trei scaune antice vechi florentine. Un panou, pictura dnei Alma de Dunca-Schiau m. Merrit și o perină brodată și pictată artistic tot de dsa. V. *Societății „Petru Maior” din Bvesta:* biblioteca valoroasă a soțului său, peste 150 volume, apoi diverse mobile admirabile, de cari va avea mare trebuință societatea academică. Ar fi de dorit, ca creștinul și vechiul obicei românesc, de a face daruri întru amintirea iubiților răposați, să afe numeroși urmași la distinsele noastre familii. Câte obiecte de artă și alte lucruri de valoare se perd în urma moștenirilor de multe ori nerecunoscătoare, pe când instituțiunile noastre culturale sunt cele mai îndreptățite și chemate păzitoare vecnice ale artelor și științelor.

X.

Biserica și naționalitatea. În orașul Komotani (Boemia) 120 Nemți catolici au trecut la protestantism din considerațiuni naționale, urmând lozincii: „Los von Rom! (Rupeți-o cu Roma), nădăjduind, că prin schimbarea aceasta își vor păstra mai bine naționalitatea.

Necrolog. Ni se trimite următoarea știre tristă: Subscriși cu inima frântă de durere anunță, că mult iubitul și neuitatul lor: soț, tată, soțeru, frate, unchiu, ginere și moș **Andrei Puticiu**, notar pens. și proprietar, după un moab repentin în etate de 60 ani și în al 28-lea an al fericitei sale căsătorii, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului la 7/19 August a. c. la ora 1 din noapte. Rămășițele pământești ale neuitatului decedat s'au așezat spre odihnă eternă Luni, 7/21 August, la 3 ore după amiază în cimitirul gr. or. din *Halmagiu*. Fie-i tîlna ușoară și memoria eternă! *Halmagiu*, la 8/20 August 1899. Văd. Emilia Puticiu n. Sterca Șuluț, ca soție. Lucreția m. Zsák, Andreiu și soția Veturia n. Oană, Alexandru, Valeria și Gavril, ca fi și fice. Alexandru Sterca Șuluț, jude reg. pens. și soția Amalia, ca soții. Văd. Ana Toda, Ecaterina m. Rusu, Elisabeta m. Parșu, Amalia văd. Ionescu ca surori. Ioan Rusu, medic; George Parșu, director gimn. ca cumnați. Maria, Ida, Iulia și Victoria Sterca Șuluț, ca cumnate. Carol Zsák, ca ginere. Alexandru Toda, Romeo Ionescu, Andrei, Emilia, Carol Zeák și Livia Puticiu, ca nepoți și nepoate.

Un învățător ucis. Din orașul Szombathely se vestește, că învățătorul Szabados Károly din comuna Vaspör zilele trecute a fost bătut și ucis în stradă de niște fap-tuitori necunoscuți, cari apoi au luat cadavrul și l'au dus la casa nenorocitului. Uci-sul învățător lasă în urma sa o văduvă cu nouă copii orfanți.

Cel mai înalt om din lume. Se cheamă **Constantin Koch** și Sâmbăta trecută a sosit în capitala Ungariei, unde a făcut vizite pe la redacțiile foilor pestane. E încă numai de 19 ani, dar înalt deja peste 2 1/2 metri, va să zică de două ori atât, ca cel mai înalt om de rând. Ești cuprins oare-cum de o groază cu amefeli privind numai la acest uriaș. E fapt constatat, că azi acest Constantin e cel mai înalt om din lume, care cu două capuri e mai mare decât uriașul Muscal și cu un cap întrece în înălțime chiar și pe vestitul uriaș Chinez. A dorit și el să afe cauza, pentru care a crescut atât de extraordinar, însă, asta nu li-au știut-o spune nici celebrul medic dela facultățile universităților din Paris, Londra și München. Ca băiat de 13 ani era deja înalt de 2 metri și de atunci (timp de 6 ani) a crescut cu 1/2 metru. Peste tot, figura aceasta e o privilegiată, ce-ți inspiră spaimă și compătimire în același timp. Pălmi e-i seamănă unor mari lopiți de fer, ear' picioarele ca niște stâlpi, au asemănare cu ale elefantului, cum și mersul peste tot, care este greoiu și legănat. Mai ciudată-i este partea de jos a piciorului, lungă de

2 1/2 palme și groasă peste măsură. — Și acest oriaș este un om extra-ordinar de vesel, blând și cu fața pururea zimbătoare, și cu un fel de mândrie spune, că-ți limbă știe să vorbească din limbile europene. A promis redactorilor din Pesta, că va învăța — de va pute — și limba maghiară, la ceea-ce „Magyarország”, de pildă saltă de bucurie și zice: „Aceasta la tot cazul ar fi mare cinste pentru limba noastră națională, care în loc mai înalt decât buzele lui (ale uriașului) — nici odată încă n'a fost apropiată, decând limba aceasta s'a ivit în Europa deodată cu Arpád”. — Zău c'ar fi minunat!

Din public.*)

Propunerii, interpelări.

Am cetit convocatorul comitetului central al „Astrei”, și din el văd, că pentru adunarea generală dela Deva se pot anunța și propunerii și interpelări din partea membrilor „Asociațiunii pentru cultura română și literatura poporului român”. Fac întrebuințare de acest drept acordat, și pe calea aceasta, ca vechiu membru al „Astrei”, transmit comitetului central o propunere și o interpelare.

1) Propunerea e următoarea:

Fiecare membru al „Astrei” să fie pe viitor obligat a-și asigura viața și averea la societatea reprezentată prin agentul general dela Sibiu, Dr. Cornel Diaconovich, — ear' rata primă să se asemeze, pentru fiecare membru din capitalele „Astrei”, așa, ca dl agent-general să fie pus în curând în posesia rabatului.

2) Interpelarea e mai serioasă, și e următoarea:

Are cunoștință comitetul central al „Astrei” cu-nostință, că postul de secretar prim al „Astrei” e sistemizat și plătit astfel, ce cel-ce-l ocupă să nu fie avisat și la alte ocupațiuni și că ocupațiunile laterale ale prim-secretarului sunt chiar oprite?

Are cunoștință comitetul central, că prim-secretarul „Astrei”, pe lângă multe alte ocupațiuni laterale, e și agent general la o societate de asigurare, ceea-ce e incompatibil cu postul seu de prim-secretar al „Astrei”? În consecință apoi, are de cuget comitetul central al „Astrei” să provoace pe domnul prim-secretar al seu să se pronunțe sau pentru una sau pentru alta din grasele sale ocupațiuni? Ear' dacă comitetul central nu o face aceasta, are de cuget să facă cel puțin propunere concretă adunării generale de la Deva în direcția aceasta?

Cred că atât propunerea, cât și interpelarea am făcut-o conform dorinței comitetului central și în termenul prescriș, de aceea aștept să fie puse ambele la ordinea zilei, în adunarea de la Deva.

Un membru.

ULTIME ȘTIRI

„Atentatul”.

Belgrad, 22 August. *Trîdnalul statarial s'a convins de nevinovăția celor doi șefi ai partidului radical, Taușanovic și Pașici și propune eliberarea lor. Indată ce depeșa despre această deciziune a ajuns la Niș, unde petrec cei doi regi, fiul și tata, precum și întreg ministeriul, ministrul-president Georgevici a orînduit punerea pe picior liber deocamdată a lui Taușanovic; ear Pașici va fi eliberat mâine, ori cel mult poimîne.*

Întreg „atentatul” cu „conspirația” cu tot se dovedește așadar, o comedie înscenată de însuși ex-regele Milan.

* Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacția nu primește răspunderea.

Evenimente din Franția.

Paris, 22 August.

De ieri, toate bisericile sunt păzite de miliție. Numărul polițiștilor răniți Duminecă seara este 71. Demonstrațiunile nu s'au mai repetit. Deputatul socialist **Sebastian Faure**, care conducea bandele devastanților, și încă alți 4 inși vor fi traduși înaintea justiției pentru crima răsvăririi și a încercării de omor. **Faure** e arestat.

Deputații naționaliști **Millevooy** și **Gervais** au cerut ministrului-president permisiunea, de a pute intra la **Guérin**; refusându-li-se cererea, s'au rugat să poată cel puțin să le trimită celor imbarcadați din strada **Chabrot** lucruri de mâncare. **Waldeck-Rousseau** însă și aceasta a refuzat-o.

Atașatul militar austro-ungar, col. **Schneider** s'a întors aci dela scaldă **Ems**.

Rennes, 22 August.

Labori s'a prezentat la pertractare, deși umblă greoiu și e slăbit. **Presidentul** tribunalului, col. **Jouaust** l'a bineventat foarte cald, exprimându-și de două ori în cuvinte cât se poate de aspre, indignarea asupra odiosului atentat. **Labori** încă a mulțumit cu vorbe pătrunzătoare sfărîind astfel: „Trebuie să ne gândim, că în trebuirile omenești de regulă mai mare rol joacă rătăciria, decât rea-voința”.

S'au petrecut mai multe fasionări surprinzătoare, mai ales când **Labori** punea diferiților martori întrebări contradictorii. **Gener. Mercier** a refuzat să răspundă la 4 întrebări ale apărătorului.

Întreagă afacerea **Dreyfus**, cu cercetările ei diferite și intrigile enorme, cu care e întretesută, e așa de grozav încurcată, în cât nimeni nu se mai încumetă a-și face o părere fie și pe departe numai limpede. Toți cred, că tainele cele mai grave vor rămâne încă multă vreme ascunse.

ECONOMIE.

Grâne.

22 August.

	Arad:	B.-Pesta:
Grâu Aprilie fl.	7.80—8.10 fl.	8.60—9.—
„	„	8.46—8.50
Cucuruz Aug.	4.70—4.80 „	4.60—4.85
„ vechiu	„	4.60—5.25
Orz vechiu	5.80—6. „	5.90—7.—
„ nou	5. —5.20 „	5.68—6.65
Săcară Aug.	6.—6.10 „	6.60—6.72
„ pe Oct.	7.50—7.70 „	6.55—6.65
Ovăs Aug.	4.60—4.70 „	5.80—6.00
„ Oct.	— „	5.25—5.40

Cursul pieții din Arad.

Din 26 Iulie n. 1898.

Hârtie-monetă română	Cump. fl. 9-48	vënd
Lire turcești	—	—
Imperiall (15 R. aur)	18.90	19.—
Ruble rusești 100 à	126.—	127.—
Galbeni	5.58	5.68
Napoleon-d'orf	9.48	9.55
100 Marce germane	58.50	58.95
Livre sterling	11.90	12.50

Pei lucrare:

prima Einsatz-Terzen 10—13 Kl fl.	138.—142
„	14—20 „ „ 143.—148
„ Zweisatz	20—22 „ „ 133.—135
„ Dreisatz	22—24 „ „ 140.—142
„	25—26 „ „ 143.—145
„	26—30 „ „ 145.—146
„ de bivoli	28—32 „ „ 142.—144

Editor: **Aurel Popovici-Barclann**.
Redactor responsabil **Ioan Bussu Strianu**

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu portretul autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țigănilor, cu portretul autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănăne, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătănești, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu portr. autorului.

Nr. 15—17. Iosif Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Bănatului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiile între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Înființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.*

Diracția.

Gramatica Română, pentru învățământul secundar, de Ioan Petranu, profesor la seminariul român gr. or. din Arad. Partea I. Etimologia. A apărut în a doua ediție, ceea ce încă dovedește valoarea acestui bun manual de școală și buna primire de care prima ediție s'a bucurat din partea celor competenți. — Prețul e 1 fl. și se poate procura dela autorul din Arad, în a cărui editură a apărut. — Manualul este aprobat și din partea ministrului ungueresc de culte și instrucție publică.

Curs complet de Limba franceză (Metoda I. Fetter), de Arseniu Vlaicu, directorul școlii comerciale române din Brașov. Partea I. și II. A apărut în editura librăriei H. Zeidner în Brașov. — Prețul unui exemplar broș. fl. 1.20, legat fl. 1.40.

Librăria-editoare H. Zeidner venteste, că, atât la procurarea acestei cărți, cât și privitor la toate operele scoase în editura sa, la comanda de fiecare 10 exemplare dă câte-un exemplar rabat. Așa, comandând 10 exemplare, se dau 11 exemplare, la 20 se dau 22; la 30 exemplare — 33 etc.

„Principiile politice” (după Dr. Fr. de Holtendorff) de Teodor V. Păcățian. Formatul 8° mare, cuprinsul 290 pagini, tiparul curat și cețet. Prețul 2 fl. A apărut în institutul „Tipografia” din Sibiu. În cartea aceasta, de netăgăduită valoare literară, sunt tratate cu multă competență teme din domeniul politicii, precum: Politica e — știință. Politica e — artă. — Conexiunea științei și a artei de stat în procesul politic. — Raportul dreptului pozitiv cu politica. — Conflictele între mănărea dreptului și a politicii practice. Raportul între morală și politică. — Scopurile ideale de stat. — Scopurile reale de stat. — Scopul de putere națională al statelor. Scopul de drept individual în stat. — Scopul social-cultural al statului. — Armonia scopurilor de stat.

O recomandăm cu căldură publicului român, iubitor de literatura științifică, în special însă celor ce, conform poziției lor sociale, sunt chemați să fie conducători politici ai poporului nostru. De vânzare se află în librăria institutului „Tipografia” din Sibiu.

Conferințele învățătorești, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia archidieceșană din Sibiu. Conferințele învățătorești din archidieceșana ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisariul consistorial. La sfârșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului.” „Istoria naturală în școala populară” și „Remunerațiunile și pedepsele în școală”

Bibliografie. „Carol I.” dramă națională în cinci acte, de Traian Victor Teranu, a apărut la București în tipografia M. Tickes, și constituie o lectură interesantă. Ea se petrece în timpul războiului pentru independență (1877—78) și începe expunerea motivelor de războiu, decurgerea războiului și terminarea lui.

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr. se poate procura dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

„Propedeutica filosofică” pentru învățământul secu dar, de Gregoriu Fletou, profesor la gimnaziul român din Năsăud. Partea I. Psihologia empirică, cu un adaus: bucați de lectură psihologică. Prețul 80 cr. și se află de vânzare la autorul în Năsăud.

„Teoria Dramei”, valorosul op literar-didactic, scris de dl Dr. Iosif Blaga, zelosul profesor dela gimnaziul român gr-or. din Brașov, se află de vânzare și la administrația ziarului „Tribuna Poporului” în Arad, de unde se poate procura pentru prețul de fl. 1.80, plus portul postal de 5 cr la exemplar. — „Teoria Dramei” este, în adevăr, o carte de valoare, care cu plăcere și cu mult interes poate fi citită de fiecare membru al societății culte.

A apărut „LITURGIA sfântului Iovă Crisostom” de Nicolae Ștef, Inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoase, și un adaus de cântec național. — Prețul unui exempl. 3 fl legat cu firme 50 cr. mai mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop.”

La administrația

„Tribunei Poporului”

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri și broșuri:

„Teoria dramei” de Dr. Iosif Blaga. Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin Ioan Genț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept” de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Păcățianu Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse” de Iudita Secula, Prețul 50 cr.

„Juvenilia”, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritul”, de Petru Vancu. Prețul 60 cr.

„Pribeag”, de I. Sceopul. Prețul 75 cr.

La facerea comandelor, cari se vor efeptui prompt, rugăm a se adauge și speșele de porto postal.

Administrațiunea „Trib. Pop.”

„Românii Săceleși”, cauzele decadenței lor economice și mijloacele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat, tipărită de „desp. Brașov al Asociațiunii”. Broșură vrednică a fi citită și în alte părți, nu numai în Săcele.

„Isvorul Preceștel”, canon de rugăciune către Născătoarea de Dumnezeu, o carte folosită de tuturor creștinilor, estrasă din „Penticostar”. — Prețul 12 cr.

Monografia comunei bisericesti române gr. or. din Cetatea Brașovului. Sub acest titlu și cu ocaziunea sfințirii bisericii nouă a Sft. Adormiri din Brașov-cetate părintele protopop, dl Bartolomeiu Baiulescu a scos de sub tipar un op istoric local, care, compus pe baza unor documente (în număr de 118) originale de un interes nu numai local, ci și de interes general românesc, conține monografia acestei comune bisericesti de la anul 1786 până în ziua de astăzi. Prețul acestui interesant volum de 276 pagini, tipărit pe hârtie fină, în octav mare, cu 11 ilustrațiuni, — este numai 1 fl. Opul se vinde în folosul bisericii și e depus spre vânzare: la librăria I. Curcu, la firma Nepoșii Eremia, la epitropul bisericii Teodor Spudercă și la autorul, în Brașov.

Tabloul (fotografie) celor cari au participat la adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor români din dreapta Murășului” ținută în Moneasa, este gata. El face cinste atelierului dlui Honisch din Arad. Cine voește să-l aibă, să se adreseze dlui Honisch István, Arad, Szabadságtér 3. Exemplarul costă 1 fl.

„Trei Doctori”, comedie într'un act, localizată din limba germană de Virginia A. Vlaicu. — Prețul 20 cr.

„Povești populare”, de cuprins moral culesse de S. Teodorescu-Chirileanu. — Prețul 8 cr.

„Pălăria Ceasornicului”, comedie într'un act de Mdm. Emile de Girardin, localizată de A. G. N. — Prețul 25 cr.

Toate patru se pot procura dela librăria Curcu din Brașov.

Concurs

pentru

POSTUL DE ADVOCAT

la

„SĂTMĂREANA”, institut de credit și economii în Seini

1. Salariu fix: fl. 1000 plătit în rate lunare anticipative.
2. La călătorii afară de ținutul orașului, rebonificarea șeselor pentru trăsură, eventual calea ferată și diurn de 5 fl.
3. Din eventualul venit curat al șeselor de proces: 20%.
4. Clientelă privată.
5. Datorințe: apărarea intereselor institutului înaintea judecătorilor și a altor foruri, purtarea proceselor, darea de sfaturi iuridice și afacerile institutului, statorirea stărei cărților funduare și intabularea pentru asigurarea împrumuturilor.

Detaliurile și modalitatea serviciului se vor statori într-o convenție deosebită.

Terminul concursului este: Septembrie 15 a. c. st. n.

Postul este a se ocupa îndată după alegere.

869 1—1

Recursurile sunt a se adresa la direcțiunea institutului.

Diracțiunea „Sătmărenei”